Terv - hálószoba berendezése

Adattár - Rajz- és tervgyűjtemény

Leltári szám:	KRTF 2171.1-7
Alkotó:	Kozma, Lajos (1884 - 1948) / tervező
Készítés ideje:	1904 - 1906
Készítés helye:	Budapest
Jelzés:	jobbra lenn: KL
Anyag:	papír
Technika:	akvarell; tus
Méretek:	magasság/szélesség: 21,3 x 16,3 cm magasság/szélesség: 33 x 13,3 cm magasság/szélesség: 16 x 15 cm magasság/szélesség: 16,6 x 13,3 cm magasság/szélesség: 14,2 x 15,5 cm magasság/szélesség: 12,2 x 13 cm magasság/szélesség: 11,3 x 13 cm

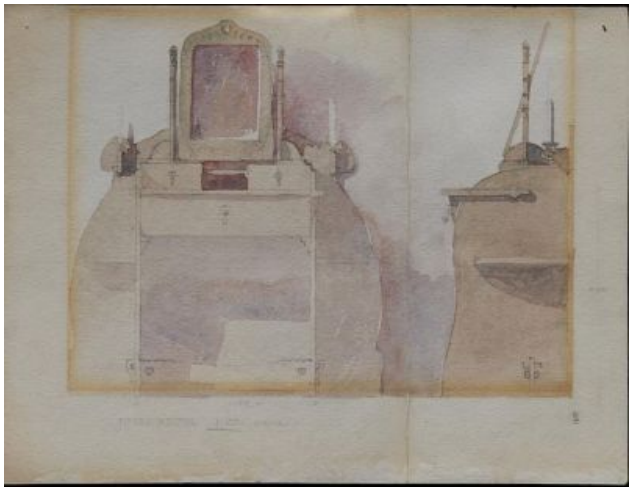
A hét lap Kozma alig ismert, egyetemi évei idején készült bútortervei közé tartozik. Egy polgári hálószoba berendezésének típusát követő és a paraszti kézművesség tárgyait, mint népművészeti tárgyakat interpretáló gyűjtések hatására kialakított önálló tervsorozat. A lapok a művész szakmai és grafikai tudását - igen finom akvarell technikával - bizonyítják, s egyben tervezői munkásságának korai gyökereit is dokumentálják. A lapok Kozma középiskolás éveihez kapcsolódnak, és a somogyi népművészet emlékeinek gyűjtéséhez kötődnek. Koós Károly és a gödöllői művésztelep alkotóinak felméréseit, mint mintát követve, de már az alkalmazás igényével készültek a tervek, épp ezért kissé eklektikusak. A Magyar Iparművészetben a század első éveitől közölt fejfák faragásának ihletése a hasáb kiképzésű ruhás- és fiókos szekrények, valamint a kettős ágy tengelyoszlopának plasztikus ábrázolásán érződik, míg az éjjeli szekrényként funkcionáló kis ládák díszítése, a rátétes minták, hímzések módjára a színezés, ill. a folthatás dekorativitásán alapul. Az ágy, a tükrös pipereasztal és a cserépkályha melletti pihenőpad támlájának „boglyaíve” emlékeztet csupán a szecesszió korai törekvésére, a hullámzó, íves vonalak uralmára. Legközelebbi mintaképek, inspiráló példák Wigand Ede és a gödöllői Nagy Sándor - ekkor már tekintélyes művészek - bútoraiban, enteriőrjeiben keresendők, akiknek munkáival kiállításokon, fotókon lehetett találkozni. 1904-től a „népi” formakincs hatott a a brit iparművészet, továbbá a francia és az északi szecesszió látványán nevelkedett nemzedékre, melynek tagjai közé a fiatal Kozma is tartozott. Későbbi tervei egységesebbek, az őt ért hatások egyéni stílussá alakultak. A tervek datálását a szignatúra és az egykorú publikáció teszi lehetővé. A Kaposvárott töltött évek alatt a Weiner család közvetítésével megismert Rippl-Rónai jellegzetes, nevének kezdőbetűit hajlékony keretbe foglaló jelét követte az ifjú tervező, amikor saját „emblémáját” megformálta, s az 1905-1906-ban készített kisgrafikákon, ex libriseken is ezt használta. Később, a Lapis refugii tervén, 1908 előtt már a geometrikus, egymásba forduló K és L betűk, azaz egy tömbszerű szignó szerepel. Az ornamentika rokonsága is bizonyíték a mű keletkezésének idejére. Az Iparművészeti Múzeum övcsatjának pávás zománcdísze, ritmikusan ismétlődő levélmotívuma és karéjos szirmú virága azonos tőről fakad, mint a tervrajzon látható ládika-szekrények dekorációja. Ez az övcsat szerepelt az 1905. évi karácsonyi kiállításon, képét 1906-ban közölte a Magyar Iparművészet című folyóirat, megnevezve tervezőként Kozma Lajost, készítőként Goitein M. kaposvári ötvöst.

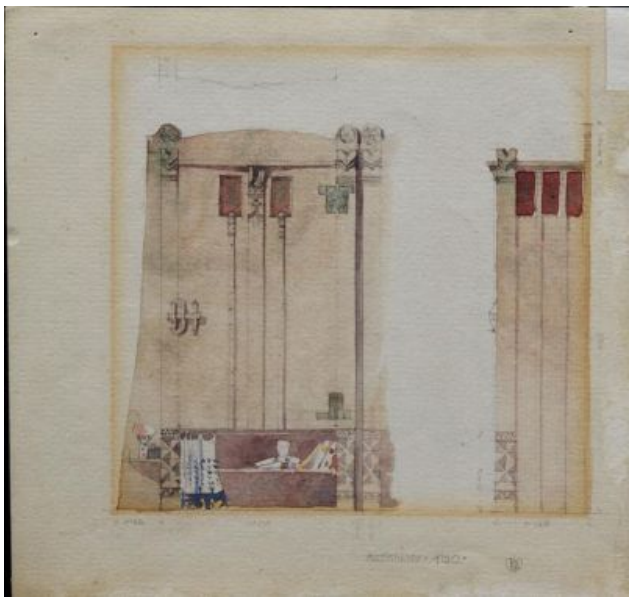
Irodalom

- Somogyi Zsolt: *A magyar szecesszió bútorművészete*. Corvina Kiadó, Budapest, 2009. - Nr. 103.
- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 9.245. (Lichner Magda)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum